

Конспект уроку № 175

Пісня Скрибіна «З Новим роком і Рождеством»

Link to audio: ukrainianlessons.com/episode175

Вступ

Привіт-привіт! Ви слухаєте подкаст «Уроки української» — подкаст для всіх, хто вивчає і любить українську мову. Це Анна і останній епізод 2020 року!

У попередньому епізоді ви могли послухати **підсумок** року, а саме новини з України за 2020 рік. І, якщо чесно, це були не дуже веселі і **святкові** новини, тому я вирішила не закінчувати рік на поганих новинах і записати для вас особливий, **новорічний** епізод.

Пропоную вам послухати пісню гурту «Скрибін» під назвою «З Новим роком і **Рождеством**».

«Скрибін» — це відомий український гурт, який **існує** ще з початку 90-х. У них є багато гарних пісень українською мовою.

На жаль, п'ять років тому лідер гурту Кузьма Скрибін **загинув** у **автокатастрофі**. Це була велика **трагедія** для всієї України. Але ми маємо його пісні і можемо їх слухати. Одну з них ми сьогодні й послухаємо.

Я почула цю пісню ще раз «З Новим роком і Рождеством» і відразу вирішила, що мушу **поділитися** нею з вами на подкасті. Бо ця пісня дуже **актуальна** для наших часів і чудово **завершує** цей непростий рік.

То як, готові слухати? Будемо слухати **частинами**.

підсумок — results, conclusion

святковий — holiday, festive (*adjective*)

новорічний — New Year's

Рождество = Різдво — Christmas

існувати — to exist

загинути — to die

автокатастрофа — car accident (crash)

трагедія — tragedy

поділитися — to share

актуальний — topical, relevant, urgent

завершувати — to finish, to conclude

частина — part

Текст пісні

Скрыбін «З Новим роком і Рождеством»

Нехай залишаться в старому році
Сльози, хвороби і біди.
Хай подобріють всі люди недобрі,
Нехай їм стане легше на світі.
Нехай малесеньке Боже дитятко
Зігріє наші змучені душі,
Нехай збуваються всі наші мрії
І бідувати ніхто не мусить.

Приспів:

З Новим роком і Рождеством,
Я знову повертаюсь додому.
З Новим роком і Рождеством,
Ялинки, вогники кольорові.
З Новим роком і Рождеством,
Побачимося з вами на свята.
З Новим роком і Рождеством,
У сніжки бавляться ангелята.

Нехай забудуться зло і образи,
Недобре слово тяжче за камінь.
Нехай повернеться наша надія,
Яку ми безнадійно шукаєм.
Нехай всіх діток, що без мами і тата,
Прийме велика, тепла родина,
Нехай добро не землю випаде снігом
І краща стане кожна людина.

Основна частина

Нехай залишаться в старому році
Сльози, хвороби і біди.

Нехай або **хай** — це **типовий** початок побажання до якогось свята:

Нехай збуваються мрії! або Хай будуть усі здорові!

У пісні є багато саме таких побажань. Ми **утворюємо** ці речення **за допомогою частки** «хай» або «нехай» і дієслова в **теперішньому** чи **майбутньому часі**.

Отже, пісня починається так:

Нехай залишаться в старому році
Сльози, хвороби і біди.

Залишаться — це майбутній час від слова «залишитись». Нехай залишаться в старому році (тут **наголос** на «а» — в старому, тому що це пісня, тут так краще **звучить**, зазвичай наголос у слові на «о» — старому). Отже, нехай залишаться в старому році **сльози, хвороби і біди**.

Здається, це **ідеальне** побажання до Нового 2021 року! Нехай всі хвороби залишаться в старому році. А також сльози і біди.

Сльози — це коли ми **плачемо**, хвороби — це всяке таке погане, як, наприклад, **ковід**, і біда — це щось дуже погане, що може статися з людиною. Біда — може бути, наприклад, важка хвороба, **смерть** чи **війна**... Англійською біда — це misery or disaster. Біда.

Отже, Скрябін бажає вам:

Нехай залишаться в старому році
Сльози, хвороби і біди.

І далі:

Хай подобріють всі люди недобрі,
Нехай їм стане легше на світі.

Хай **подобріють** всі люди **недобрі**. Подобріти — це чудове дієслово, що означає «стати добрим», тобто спочатку хтось був поганим, **злим** чи, може, просто **в поганому настрої**, і він подобрів — став кращим.

Подобріти. Нехай подобріють всі люди недобрі, нехай їм стане легше на світі.

Стати легше — це коли вам було погано, важко, а стало краще, легше. Зазвичай після хвороби з часом стає легше.

нехай = хай — let, may
типовий — typical
побажання — wish

утворювати — to form
за допомогою — by using, with the help of
частка — particle
теперішній час — present tense
майбутній час — future tense

залишатися — to stay, to remain
наголос — accent
звучати — to sound
сльоза — tear
хвороба — disease
біда — misfortune, misery, disaster, trouble
ідеальний — perfect

плакати — to cry
ковід — COVID

смерть — death
війна — war

подобріти — to become kind(er)
недобрий — unkind
злий — angry, evil
в поганому настрої — in a bad mood

Конспект уроку №175
Пісня Скрябіна «З Новим роком і Рождеством»

Хай подобріють всі люди недобрі,
Нехай їм стане легше на світі.

Слухаймо ще раз початок пісні і її **продовження!**

Нехай малесеньке Боже дитятко
Зігріє наші змучені душі.

Малесеньке Боже **дитятко** — це маленький Ісусик, Ісус Христос.
Дитина, дитя, дитятко. Боже дитятко — тобто дитина Бога.

Нехай малесеньке Боже дитятко зігріє наші змучені душі.

Зігріє — тобто зробить теплішим. **Душі** були **змучені**, тобто вони сильно **намучились**, багато **пережили**, вони **втомлені**. І ми **просимо**, щоб Боже дитятко їх зігріло:

Нехай малесеньке Боже дитятко
Зігріє наші змучені душі.
Нехай збуваються всі наші мрії
І бідувати ніхто не мусить.

Нехай **збуваються** всі наші **мрії** і **бідувати** (тобто бути бідним, бідувати) ніхто не **мусить**. Мусити — це **бути повинним** щось робити, мусити звучить дуже схоже на свій англійський **переклад**: must (мусити).

Нехай бідувати ніхто не мусить — це **подвійне заперечення**: ніхто не мусить. Повторіть за мною:

Нехай збуваються всі наші мрії
І бідувати ніхто не мусить.

Послухаймо ще раз цю частину і далі **приспів**.

Отже, ви почули приспів. Це частина пісні, яка **повторюється**. Тут приспів починається так:

З Новим роком і Рождеством,
Я знову повертаюсь додому.

Рождество — це Різдво, але тут Рождество — це старе, **старослов'янське** слово. Тут співає він у пісні Рождество, бо так краще звучить, але ви завжди **вживайте** слово Різдво — якщо хочете **привітати** людей: З Новим роком і Різдвом!

Отже, він співає:

З Новим роком і Рождеством,
Я знову повертаюсь додому.

Знову **повертаюсь** додому. На Різдво в Україні люди зазвичай

продовження — continuation

малесенький — small
(diminutive of «малій»)
дитятко = **дитя** — child
(diminutive of «дитина»)

зігріти — to warm, to heat
душá — soul
змучений — exhausted
намучитися — to be exhausted,
to have hard time
пережити — to suffer, to endure
втомлений — tired
просіти — to ask, to beg

збуватися — to come true
мрія — dream
бідувати — to live in great poverty
мусити = **бути повинним** — must
переклад — translation
подвійне заперечення — double negation

приспів — refrain

повторюватися — to be repeated

старослов'янський — Old Slavonic
вживати — to use
привітати — to greet

повертатися — to return

Їдуть додому, тобто до **батьків**, до сім'ї. Навіть якщо весь рік ти десь **подорожуєш** і живеш у великому місті, наприклад, на Різдво ти **маєш** бути з сім'єю. На жаль, цей рік особливий **у цьому плані**, наприклад, я ще не знаю, чи зможу поїхати додому через пандемію. І це трохи сумно...

Ну добре, наступна частина приспіву була:

З Новим роком і Рождеством,
Ялинки, вогники кольорові.

Ялинка — це новорічне дерево. Так, в Україні воно саме більше **пов'язане** зі святом Нового року, а не Різдва. Ми ставимо ялинку за кілька днів до Нового року.

Вогники кольорові — це **гірлянди**, тобто **світло**, яке ми **вішаємо** на ялинку, і воно так **миготить**. Далі:

З Новим роком і Рождеством,
Побачимося з вами на свята.

Побачимося на свята — тут також наголос для пісні, а правильний наголос — свята́.

Тобто побачимося на свята! Зустрінемося під час свят.

І остання частина приспіву:

З Новим роком і Рождеством,
У сніжки бавляться ангелята.

Бавитись — це гратись, таке гарне слово, правда? Бавитись. Бавитись або гратись у **сніжки** — це **ліпити** з снігу такі **кульки** і **кидатися** ними. Грати у сніжки.

У пісні у сніжки бавляться **ангели**, а саме маленькі **ангелята** (або янголята).

Послухайте ще раз приспів і початок наступного **куплета**.

Ви почули більше побажань:

Нехай забудуться зло і образи,
Недобре слово тягче за камінь.

Нехай **забудуться** зло і **образи**. Зло — це все погане, а образи — це коли вам хтось щось погане сказав чи зробив, і ви **ображаєтесь** на цю людину, ви тримаєте образу.

Так от, нехай зло і образи забудуться — тобто нехай всі їх забудуть. Тому що недобре слово **тягче за камінь** — це чудова **метафора** про те, що погані слова чи думки дуже важкі, навіть

батькі — parents
подорожувати — to travel
мати — to have to
у цьому плані — in this regard

ялінка — Christmas tree
пов'язаний — connected

вогники = **гірлянда** — garland, lights
світло — light
вішати — to hang
миготіти — to flicker

бавитися — to play, to amuse oneself
сніжка — snowball
ліпити — to make, to build
кулька — ball
кидатися — to throw at each other
ангелятко — angel (*diminutive of «ангел»*)

куплет — verse, couplet

забутися — to be forgotten
зло — evil
обра́за — offence
обража́тися — to be offended
тяжкий — heavy
камінь — stone
мета́фора — metaphor

Конспект уроку №175
Пісня Скрабіна «З Новим роком і Рождеством»

тяжчі чи важчі за камінь. З ними важко жити. Тому:

Нехай забудуться зло і образи,
Недобре слово тяжче за камінь.
Нехай повернеться наша надія,
Яку ми безнадійно шукаєм.

Надія — це «hope». Надія. Нехай вона повернеться, наша надія, ми її **безнадійно** (тобто hopelessly), безнадійно шукаємо.

надія — hope
безнадійно — hopelessly

Нехай повернеться наша надія,
Яку ми безнадійно шукаєм.

Нехай всіх діток, що без мами і тата,
Прийме велика, тепла родина.

Дітки без мами і тата — це сироти. Нехай їх **прийме** (тобто візьме до себе) велика, тепла **родина**:

прийняти — 1) to take; 2) to accept
родина — family

Нехай всіх діток, що без мами і тата,
Прийме велика, тепла родина.
Нехай добро не землю випаде снігом
І краща стане кожна людина.

На землю нехай **випаде добро**, як сніг, або разом зі снігом прийде добро. І кожна людина стане краща, ніж раніше:

випасти — to fall
добрó — good

Нехай добро не землю випаде снігом
І краща стане кожна людина.

Як вам ця пісня? Як на мене, вона чудово відповідає духові нашого часу. Тому що всі ми хочемо, щоб у 2020 році залишились **позаду** всі хвороби, біди, а також нам хочеться, щоб 2021 рік приніс нам надію, яку ми так шукаємо, правда?

позаду — behind

Послухаймо ще раз пісню з повним текстом!

10 корисних речень

А зараз пропоную вам детальніший аналіз десяти корисних речень.

1

Почнімо з корисних побажань, наприклад:

Нехай збуваються мрії!

Це чудовий **спосіб** побажати комусь, щоб те, що ця людина хоче (тобто її мрія), збувалося. Ви можете побажати це і на Новий рік, і на **день народження**:

спосіб — way, method

день народження — birthday

Нехай збуваються мрії!

2

Побажання номер два:

Хай будуть усі здорові!

Зараз це актуальне побажання, ну і взагалі у всі часи люди бажають одне одному **здоров'я**.

здоров'я — health

Хай будуть усі здорові!

3

І ще одне побажання саме з цієї пісні:

Нехай всі хвороби залишаться в старому році.

Нехай всі хвороби залишаться в старому році, тобто в попередньому році.

Повторіть ще раз:

Нехай всі хвороби залишаться в старому році.

4

Наступне речення я також сказала про хвороби:

Зазвичай після хвороби з часом стає легше.

Зазвичай, тобто часто, після хвороби **з часом** (через деякий час) стає легше.

з часом — with time

Ми так і говоримо «стає легше», «стало легше». Наприклад, якщо ваш **знайомий хворів**, і ви можете спитати його:

знайомий — acquaintance

хворіти — to be ill (sick)

Як **почуваєшся**? Тобі вже легше?

почувáтися — to feel

Мені вже легше — тобто хвороба почала **відходити**, закінчуватись.

відхóдити — to recede

Повторіть повне речення:

Зазвичай після хвороби з часом стає легше.

5

Далі я говорила, що в пісні він співає Рождество, тому що...

Так краще звучить.

Або так звучить краще. Тобто в піснях вживають трошки інші слова, може, інший наголос (наприклад не святá, а свѣта). Бо так звучить краще.

Повторюйте за мною:

Так краще звучить.

6

Наступне шосте речення:

На Різдво люди зазвичай їдуть додому.

На Різдво (тобто **спеціально** до свята Різдва) люди зазвичай їдуть додому. Я сказала «їдуть», але можна також сказати «їз-дять» — тобто регулярно (туди і назад).

спеціально — specially, intentionally

Зверніть увагу, додому — це одне слово, воно означає **напрямок**, куди. Тобто вдома — це де? А куди? — Додому.

на́прямок — direction

Повторіть ще раз:

На Різдво люди зазвичай їдуть додому.

7

Далі речення номер сім.

Ми ставимо ялинку за кілька днів до Нового року.

Ставити ялинку — це така традиція принести додому ялинку і поставити її десь у **вітальні**. В Україні ми ставимо ялинку за кілька днів до Нового року, це новорічна традиція, а не різдвяна в Україні.

ста́вити — to put

віта́льня — living room

Повторіть:

Ми ставимо ялинку за кілька днів до Нового року.

8

Речення номер вісім:

Побачимося на свята!

Побачимося! — це хороше **завершення** розмови, наприклад.
Побачимося на свята, тобто зустрінемося, до зустрічі під час свят.

Побачимося на свята!

9

Наступне речення номер дев'ять:

Дітки без мами і тата — це сироти.

Це **визначення** поняття «**сироти**» — це дітки чи діти без мами і тата. Діти, у яких немає мами і тата. В **однині** — сирота, в **множині** — сироти.

Дітки без мами і тата — це сироти.

10

І останнє речення про пісню:

Ця пісня чудово відповідає духові нашого часу.

Дух нашого часу — the spirit of our time — дух нашого часу. Ця пісня чудово **відповідає** духові нашого часу, тобто вона є актуальною, вона **стосується** проблем і ситуацій, які відбуваються саме зараз.

Повторіть:

Ця пісня чудово відповідає духові нашого часу.

завершення — conclusion, end

визначення — definition

сиротá — orphan

однинá — singular

множинá — plural

дух — spirit

відповідáти — to suit, to correspond

стосувáтися — to have to do with, to concern

Список речень

1.	Нехай збуваються мрії!	May your dreams come true!
2.	Хай будуть усі здорові!	May everyone be healthy!
3.	Нехай всі хвороби залишаться в старому році.	May all diseases remain in the old year.
4.	Зазвичай після хвороби з часом стає легше.	Usually, with time, you feel better after the illness.
5.	Так краще звучить.	It sounds better in this way.
6.	На Різдво люди зазвичай їдуть додому.	People usually go home for Christmas.
7.	Ми ставимо ялінку за кілька днів до Нового року.	We put a Christmas tree a few days before the New Year.
8.	Побачимося на свята!	See you on holidays!
9.	Дітки без мами і тата — це сироти.	Children without a mom or dad are orphans.
10.	Ця пісня чудово відповідає духові нашого часу.	This song perfectly corresponds to the spirit of our time.

Завершення

І це все — останній епізод 2020 року! Звичайно, що повний текст пісні, а також транскрипт усього, що ви сьогодні чули, ви можете знайти в конспекті уроку. Там будуть також вправи на **закріплення** ось цієї структури «хай», «нехай» і на корисні речення. Конспекти доступні за преміум-підпискою, більше про яку ви можете дізнатись за посиланням: ukrainianlessons.com/episode175. За цим посиланням ви також знайдете пісню Скрыбіна на ютубі: ukrainianlessons.com/episode175.

закріплення — fixing, consolidation

А я беру невеличкі зимові канікули і повернусь з новим епізодом подкасту **в середині січня**.

в середині січня — in mid-January

Бажаю вам гарних, **затишних** свят! Нехай новий рік принесе нам надію і здоров'я! Почуємось у наступному 2021 році! На все добре!

затишний — cozy

Вправи

1

Розставте у правильному порядку слова пісні:

- ☐ **А** Зітріє наші змучені душі,
- ☐ **Б** Сльози, хвороби і біди.
- ☐ **В** Хай подобріють всі люди недобрі,
- ☐ **Г** Нехай малесеньке Боже дитятко
- ☐ **Ґ** Нехай залишаться в старому році
- ☐ **Д** І бідувати ніхто не мусить.
- ☐ **Е** Нехай збуваються всі наші мрії
- ☐ **Є** Нехай їм стане легше на світі.

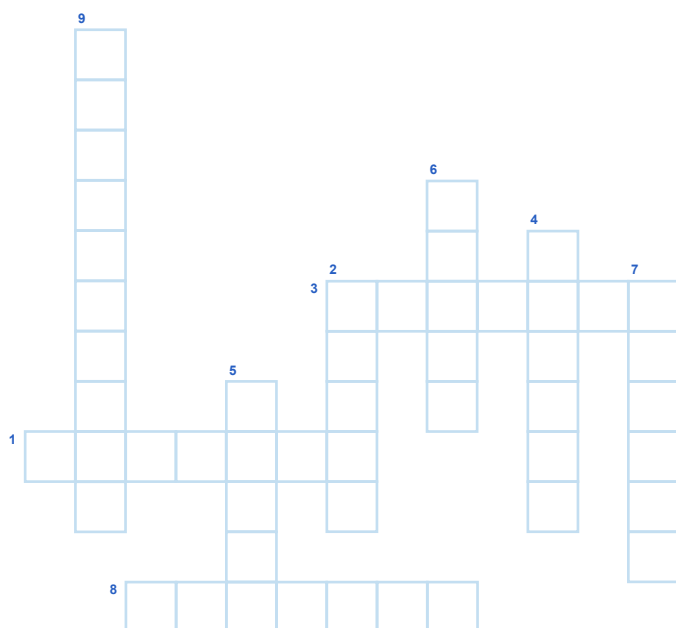
2

У якій ситуації кажемо це побажання?

1. ____ Новий рік	А Нехай у вашому новому домі буде затишно і радісно!
2. ____ сестра захворіла	Б Хай росте здоровим і щасливим!
3. ____ весілля	В Нехай одужує!
4. ____ новосілля	Г Хай під подушкою будуть гарні подарунки!
5. ____ День святого Миколая	Г Хай буде смачна кутя!
6. ____ нова робота	Д Хай у цьому році здійсняться всі мрії!
7. ____ народження дитини	Е Хай вона приносить тобі задоволення і високий дохід!
8. ____ Різдво	Є Нехай буде довгим ваш шлюб!

3

Розв'яжіть кросворд:

1. Дитина без батьків.
2. Частка, за допомогою якої ми утворюємо побажання.
3. У пісні стоїть неправильний _____ у слові «старому».
4. Дерево, яке прикрашають на Новий рік.
5. Антонім до слова «зло».
6. Божа істота з крилами.
7. З'являється, коли людина плаче.
8. Ковід — _____.
9. Хай _____ в старому році біди.

4

Перекладіть українською мовою:

1. Yesterday, orphans put the Christmas tree together.

2. Usually I go home for Christmas on January 3rd.

3. My friend was ill, but now he feels much better.

4. May all your problems remain in the old year!

5. May everyone be happy this year!

Відповіді на вправи

1

1. Г	5. Г
2. Б	6. А
3. В	7. Е
4. Є	8. Д

2

1. Д	5. Г
2. В	6. Е
3. Є	7. Б
4. А	8. Г

3

1. сирота	4. ялинка	7. сльоза
2. нехай	5. добро	8. хвороба
3. наголос	6. ангел	9. залишаться

4

1. Вчора сироти поставили (ставили) ялинку разом.
2. Зазвичай я їду додому на Різдво третього січня.
3. Мій друг хворів (захворів, був хворим), але зараз йому набагато легше (він відчувається / відчуває себе набагато краще).
4. Хай (нехай) усі ваші (твої) проблеми залишаться в старому році.
5. Хай (нехай) усі будуть щасливі цього року (в цьому році).

